

Bijlage bij LV 26.3 Brief Financiële Commissie

Financieel overzicht 1999 tot en met 2001/Begroting 2002/2004

	Totaal 1996/ 98	Begro- ting 1999/ 2001	Uit- komst 1999	Uit- komst 2000	Uit- komst 2001	Totaal 1999/ 2001	Totaal 1999/ 2001	Begro- ting 2002/ 2004
	f	f	f	f	f	f	¤	¤
Uitgaven								
Commissies								
-AKS				111		111	50	100
-Radio en TV	251	500	479	1.078		1.557	707	600
-Geest. Verz. Militairen	4.996	6.000	3.163	996	2.465	6.624	3.006	3.000
-Waarnemers RCOB		3.600	446	232	2.201	2.879	1.306	2.200
-Contact en Samenspreking	8.433	26.500	1.247	9.255	2.683	13.185	5.983	12.000
-Contact Hoge Overheid	3.567	4.000	1.089	1.664	2.019	4.772	2.165	2.750
-Vrouwelijke oud./pred.		3.000	4.251	4.535	3.817	12.603	5.719	3.400
-Financiële commissie	4.444	4.500	1.319	421	1.673	3.413	1.549	2.000
-Archief en documentatie	3.827	12.000	6.340	1.732	3.665	11.737	5.326	7.180
-Meldpunt seksueel mis- bruik					3.983	3.983	1.807	1.000
-Evangelie en Moslims		1.500			241	241	109	500
-Liedbundel 2000	0	500						
-Werkomstandigheden.en arb.voorw.								1.250
-Rechtspositie predikanten		3.000						
-Diaconale commissie		3.000						
-Dovenpastoraat								1.000
-Opleiding predikanten	8.625	9.000	751	4.471		5.222	2.370	3.000
-Jeugdwerk								p.m. 500
-Vertrouwenscommissie								500
-Bijdrage C.I.O.	16.250	18.000	5.900	5.918	5.636	17.454	7.920	8.100
-COGG	3.697	3.600	1.231		1.040	2.271	1.031	1.000
-Bijbelvertaling	743							
-Internet	<u>1.946</u>							
	56.779	98.700	26.216	30.413	29.422	86.051	39.048	49.580
Landelijke vergadering	50.797	50.000	4.375		59.801	64.176	29.122	25.000
Diverse lasten			160	157	-1.291	-974	-442	-
Vergoedingen:								
-penningmeester	5.700	6.300	2.100	2.100	2.100	6.300	2.859	3.000
-archivaris	<u>5.700</u>	<u>6.300</u>	<u>2.100</u>	<u>2.100</u>	<u>2.100</u>	<u>6.300</u>	<u>2.859</u>	<u>3.000</u>
	11.400	12.600	4.200	4.200	4.200	12.600	5.718	6.000
Totaal uitgaven	<u>118.976</u>	<u>161.300</u>	<u>34.951</u>	<u>34.770</u>	<u>92.132</u>	<u>161.853</u>	<u>73.446</u>	<u>80.580</u>
Ontvangsten								
Bijdragen kerken op basis f 1,75 /¤ 0,90 p.zl.	111.641	157.500	52.555	52.549	53.419	158.523	71.935	82.080
Rente	<u>6.947</u>	<u>3.000</u>	<u>1.450</u>	<u>1.735</u>	<u>1.738</u>	<u>4.923</u>	<u>2.234</u>	<u>1.000</u>
Totaal ontvangsten	<u>118.588</u>	<u>160.500</u>	<u>54.005</u>	<u>54.284</u>	<u>55.157</u>	<u>163.446</u>	<u>74.169</u>	<u>83.080</u>
Overschot/tekort	-388	-800	19.054	19.514	-36.975	1.593	723	2.500

	f	f	f
Beschikbare middelen 31-12-1998		37.366	
Overschot 1999	19.054		
Overschot 2000	19.514		
Tekort 2001	<u>-36.975</u>		
		1.593	
Saldo Cogma voor de kerken		<u>10.000</u>	
Beschikbare middelen 31-12-2001		48.959	
<i>bestaande uit:</i>			¤
Spaarrekening	54.695,51		24.819,74
Rekening courant SNS-bank	13.035,11		5.915,08
Postbank	2.644,06		1.199,82
Te vorderen bankrente	1.300,00		589,91
Te betalen declaraties FC	-1.000,00		-453,78
Voorschot LV 2001	532,36		241,57
Te betalen LV 2001	<u>-12.000,00</u>		<u>-5.445,36</u>
	59.207,04		26.866,98
af: Schuld StEvang en Mosl.	<u>-10.248,29</u>		<u>-4.650,47</u>
	48.958,75		22.216,51

LV 27.1 Rapport Commissie voor Archief en Documentatie

Bijgaand treft u aan: a. het verslag van onze Commissie;
b. de ontwerpbegroting 2002 t/m 2004;

Wij stellen u voor:

- I. Kennis te nemen van de inhoud van ons verslag en deze in de aandacht van de kerken aan te bevelen;
- IIa. Voor een veilige bewaring van het Landelijk Archief de locatie van een archiefbewaarplaats aan te wijzen en daarbij de aanbeveling van de Commissie te betrekken;
 - b. de Commissie voor Archief en Documentatie machtiging te verlenen tot het doen uitvoeren van het aanwijzingsbesluit en tot het namens de LV voeren van overleg met de betreffende archiefbeheerder over o.a. de condities die noodzakelijk zijn voor het veilig bewaren van het Landelijk Archief;
 - c. de gelden voor de veilige bewaring beschikbaar te stellen.
- IIIa. De adviezen van de Commissie met betrekking tot archiefzorg voor digitale bestanden over te nemen;
 - b. in te stemmen met de handelwijze ten aanzien van persoonsgegevens die onder beheer zijn van de Landelijk Archivaris.
- IV. De heer D.Smits te herbenoemen tot Landelijk Archivaris van de Nederlands Gereformeerde Kerken, alsook tezamen met G.J.Bink en J.W.P. Uttenstein tot lid van de Commissie voor Archief en Documentatie van onze kerken.
- V. De begroting van de Commissie voor Archief en Documentatie voor de jaren 2002-2004 vast te stellen.

Verslag van de commissie

In dit verslag van de Commissie voor Archief en Documentatie ten dienste van de Nederlands Gereformeerde Kerken komen de navolgende punten aan de orde:

1. Algemeen
2. Aandachtspunten en activiteiten van de Commissie
 - a. veiligheid voor het Landelijk Archief; keuzebepaling
 - b. ordeningsplan Landelijk Archief
 - c. rapport mbt. het Landelijk Archief; voortgaande activiteiten
 - d. aandacht voor de kerken en de regio's

- e. specifieke aandachtspunten:
 - e1. computergebruik cq. digitalisering
 - e2. persoonsgegevens van de kerkleden
 - e3. archiefvorming van samenwerkende kerken
- 3. Contacten met andere kerken
- 4. Plannen en activiteiten van de Commissie voor de komende periode

1. Algemeen

De Commissie voor Archief en Documentatie is ingesteld bij besluit van de LV dd. 12 maart 1994; haar taak bestaat uit:

- a. de kerkenraden, regiovergaderingen en commissies te dienen met advies inzake de zorg voor archieven en documentatie;
- b. het bevorderen van de bewaring van semi-kerkelijke archieven;
- c. aan de volgende L.V. rapport uit te brengen over het Landelijk Archief en voorstellen te doen in samenwerking met de landelijk archivaris om te komen tot een verantwoord archiefbeheer in de kerken.

Tot leden van de Commissie werden benoemd: D.Smits te Vlaardingen, G.J.Bink te Nieuwerkerk a.d IJssel en J.W.Puttenstein te Duiven.

D.Smits is, als landelijk archivaris van onze kerken, het eerste contactadres voor het Landelijk Archief van de Nederlands Gereformeerde Kerken.

In de periode maart 1997 tot juni 2000 vergaderde de commissie in volledige samenstelling acht keer (1997:2, 1998:2, 1999:2 en 2 keer in de periode januari tot mei 2000)

2. Aandachtspunten en activiteiten van de Commissie

Op de LV 98 werd het (eerste) verslag gepresenteerd met daarin een enquête omtrent het archiefbeheer van de Nederlands Gereformeerde Kerken als ook werden enkele voorstellen gedaan. Tevens werd een overzicht gegeven van ideeën cq. plannen van de Commissie.

Ten vervolge op de LV-98 heeft de Commissie haar activiteiten voorzien van enige prioriteitstelling.

De activiteiten van de Commissie betroffen de navolgende aandachtsgebieden:

- a. veiligheid van het Landelijk Archief
- b. orderingsplan Landelijk Archief
- c. beheer van het Landelijk Archief; voortgang reguliere werkzaamheden en gebruik van een (nieuwe) computer voor het verkrijgen van toegankelijkheid
- d. aandacht voor de kerken en de regio's
- e. specifieke aandachtspunten (digitalisering, persoonsgegevens ed)

a. veiligheid van het Landelijk Archief

Het aspect veiligheid genoot hoge prioriteit. Een en ander was mede ingegeven door de zorg van de LV-98 om, in een noodsituatie, te kunnen beschikken over een veilige plaats voor het Landelijk Archief. Terzake is door de Commissie onderzoek ingesteld en wordt u hierbij een concreet voorstel gedaan.

Het archief van de Landelijke Vergadering, als ook de archieven van vm. Nederlands Gereformeerde Kerken (voor zover niet ondergebracht bij een gemeente- cq. streekarchief) en archieven van predikanten en andere personen van de Nederlands Gereformeerde Kerken, verblijven ten huize van de Landelijk Archivaris te Vlaardingen.

Hoewel sprake is van enige voorzieningen, is duidelijk dat bij een calamiteit aanzienlijke schade zal worden aangericht aan het archief en zal sprake zijn van het verloren (kunnen) gaan van de teboekstelling van de historie van onze kerken.

Voor een veiliger bewaarplaats van het Landelijk Archief gelden als uitgangspunten:

- een (brand- en water)veilige archiefbewaarplaats die tevens voldoet aan de eisen van temperatuur en luchtvochtigheid;
- afdoende gelegenheid (bv. studiezaal) voor het verrichten van (historisch) onderzoek.

Aangezien de locatie Vlaardingen in het geheel niet aan deze uitgangspunten voldoet en kan voldoen is het thans dringend gewenst om ten aanzien van de definitieve huisvesting van het Landelijk Archief een zodanig besluit te nemen dat de Commissie daaraan uitvoering kan geven.

Concreet zijn er vier mogelijkheden voor het onderbrengen van het Landelijk Archief:

- a1 een gemeente- of streekarchief
- a2. een rijksarchief
- a3 het Historisch Documentatiecentrum voor het Nederlands Protestantisme te Amsterdam
- a4. het Archief en Documentatie Centrum van de GKV te Kampen

a1. een gemeente- of streekarchief

Plaatsing op een gemeentearchief in de omgeving van Vlaardingen behoort in beginsel tot de mogelijkheden. Iedere gemeente cq. streekarchief beschikt over een studiezaal en een afdoende veilige bewaring van archieven.

Omdat het plaatsing van het Landelijk Archief betreft, en geen overbrenging van een kerkelijk archief met daaraan direct gekoppeld openbaarheid van de desbetreffende archiefstukken, houdt dat in dat - slechts - een veilige bewaring wordt gegeven. Daarvoor moet per m² (strekende meter) een huurprijs worden betaald.

Voor specifiek onderzoek kan men met toestemming en op aanwijzing van de Landelijk Archivaris gebruik maken van het Landelijk Archief. Dit geschiedt op de studiezaal,

Een gemeente- of streekarchief in de nabijheid van Vlaardingen kan in deze gelden als een gerief voor de Landelijk Archivaris, doch niet van anderen die het archief willen raadplegen.

a2. een rijksarchief

De tweede mogelijkheid is het Landelijk Archief onder te brengen op een rijksarchief. Elke provinciehoofdstad kent een dergelijke archiefbewaarplaats voor de instanties van het rijk die hun werkingsgebied in die provincie hebben, voor de archieven van de provinciale organen alsook andere organisaties, verenigingen, stichtingen etc.

Naar het Rijksarchief Utrecht heeft een aantal kerkgenootschappen hun archieven overgebracht cq. in bewaring gegeven. Dit geldt o.a. de Nederlands Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken (syn) en de Christelijke Gereformeerde Kerken.

Voor wat betreft deze laatste kerkdenominatie wordt vermeld dat in Utrecht alleen de landelijke archivalia (ouder dan 20 jaar) aanwezig zijn van de Generale Synode, de deputaatschappen en van de landelijke (jeugd)verenigingen. De archieven van de predikanten worden in voorkomend geval naar het Documentatiecentrum te Veenendaal gebracht en aldaar bewaard (overigens is dit niet een archiefbewaarplaats).

Plaatsing op het Rijksarchief te Utrecht behoort in beginsel tot de mogelijkheden. Er is dan sprake van enige concentratie van kerkelijke archieven. Daartegenover staat dat raadpleging van het archief van de Nederlands Gereformeerde Kerken op zichzelf staat en geen directe relatie gelegd kan worden met de te Utrecht reeds aanwezige kerkelijke archieven.

Voor plaatsing van het Landelijk Archief zal, eveneens vanwege de niet-openbaarheid, voor het gebruik van het aantal meters moeten worden betaald.

a3. het Historisch Documentatie Centrum voor het Nederlands Protestantisme

Dit Historisch Documentatie Centrum bevindt zich aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. Het is bekend dat dit Centrum een actief acquisitiebeleid nastreeft en als zodanig ook geïnteresseerd is in het Landelijk Archief van onze kerken.

Bij dit Centrum is een archiefbewaarplaats, waarin diverse historische bescheiden - o.a. het archief van prof. C. Veenhof en I.J. Jacobs - op veilige wijze worden beheerd. Evenwel dient voor het aantal te gebruiken strekkende meters te worden betaald.

Net als bij het Rijksarchief te Utrecht kan worden gesteld dat het archief van de Nederlands Gereformeerde Kerken binnen het Historisch Documentatie Centrum op zichzelf staat. Zijdelings kan een relatie gelegd worden met andere reeds aanwezige archieven van personen die een relatie hadden tot onze kerken.

a4. Het Archief en Documentatie Centrum van de GKV

De vierde optie voor een veilige bewaring is het ADC te Kampen.

Enige tijd geleden werd door de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt het Archief en Documentatie Centrum (ADC) opgericht. Daarin zijn, naast particuliere en semi-kerkelijke ook kerkelijke verzamelingen ondergebracht nl. het archief van de Synode, de deputaten ed. alsook een bibliotheek en voorts een hoeveelheid periodieken, foto's etc.

Het ADC beschikt over een archiefbewaarplaats en een studiezaal, die in deze als bijzondere studiegelegenheid kan worden gekenschetst.

Een en ander komt de studenten van de Theologische Universiteit (Vrijgemaakt) en andere universiteiten als ook andere onderzoekers zeer ten goede.

De mogelijkheid bestaat om het Landelijk Archief op het ADC te plaatsen, waardoor het een veilige bewaring verkrijgt. Dit geldt ook voor de Nederlands Gereformeerde periodieken en documentatie die in het verlengde van ons Landelijk Archief liggen.

Raadpleging van het archief is voorbehouden aan de Landelijk Archivaris en anderen die daartoe van hem toestemming hebben verkregen.

Voor de veilige bewaring dient een zeker bedrag te worden betaald, doch deze dient meer gezien te worden als 'gift', dan als berekening op basis van het aantal in gebruik genomen meters.

Voor wat betreft deze optie wordt voor de duidelijkheid vermeld dat de directeur van het ADC dr.G.Harinck een verzoek tot in bewaringgeving van het archief van onze kerken positief wil beantwoorden en rekening zal houden met condities die daaraan verbonden zijn.

In vergelijking met de voorgaande opties geldt bij deze optie dat het archief van de Nederlands Gereformeerde Kerken binnen het ADC weliswaar op zichzelf staat doch in nauwe relatie met de aldaar aanwezige archivalia en in de context van de recente kerkgeschiedenis - op termijn - in historisch onderzoek kan worden betrokken.

ter afsluiting; voorstel

Om een afdoend veilige bewaring van het Landelijk Archief te kunnen bewerkstelligen zal de Landelijke Vergadering thans een keuze dienen te maken. Op grond van de vermelde uitgangspunten zijn er vier opties. Aan elke optie zijn voor- en nadelen verbonden en hangt een (al dan niet prijzig) jaarlijks kaartje.

Naar het oordeel van de Commissie zal door de Landelijke Vergadering 2001 een principiële keuze gemaakt dienen te worden welke optie naar haar oordeel in het belang van de kerken en de raadpleging voor kerkelijke historie primair geldt; de kosten zijn daaraan (dan) ondergeschikt.

Uit contacten die verband houden met de opties a1, a3 en a4 zijn de partijen positief over een mogelijke inbewaringgeving. Ten aanzien van a2 is afdoende bekend dat een concentratie van kerkelijke archieven uit de verschillende denominaties wordt nagestreefd.

Voor wat betreft a4 geldt dat, uit informeel contact vanuit onze Commissie, plaatsing mogelijk is. Van de zijde van Deputaten voor Archief en Documentatie van de Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt werd ons gemeld dat men in beginsel niet afwijzend staat om archiefbescheiden van onze kerken aldaar een veilige bewaring te geven.

De Commissie geeft unaniem als haar aanbeveling om de keuze voor een veilige bewaring van het Landelijk Archief te bepalen op het ADC te Kampen. Deze aanbeveling wordt ingegeven door het gezamenlijk kerkhistorisch element als ook door het -op termijn - beheren en (mede)onderzoek doen door vakmensen die met de kerkelijke organisaties, de onderwerpen en het reilen en zeilen van de beide kerkgenootschappen bekend zijn.

b. ordeningsplan Landelijk Archief

Het ordeningsplan voor het Landelijk Archief heeft in de afgelopen periode de aandacht van de Commissie gekregen. Daarbij werd o.a. stilgestaan bij de systematiek zoals die door de opeenvolgende Landelijke Vergaderingen werd gehanteerd bij de aanduiding van de agendaonderwerpen.

Gekozen werd om naast de serie van de vergaderingen van de opeenvolgende Landelijke Vergaderingen een afzonderlijke serie van de diverse onderwerpen die aan de orde zijn geweest te vervaardigen. Dit geschiedt mede aan de hand van aanwezige duplicaten.

Op deze wijze bestaat de mogelijkheid dat te zijner tijd onderzoekers, studenten e.d. over een bepaald onderwerp een – nagenoeg - volledig 'dossier' kunnen raadplegen.

Een en ander betekent een aanzienlijke tijdsinvestering, doch is naar het oordeel van de Landelijk Archivaris van belang. De andere Commissieleden steunen hem in zijn zienswijze.

De systematiek van aanduiding van de onderwerpen door opeenvolgende Landelijke Vergaderingen is niet altijd dezelfde. Dit noodzaakt de Landelijk Archivaris tot het aanbrengen van verwijzingen bij zijn voortgaand werk voor het Landelijk Archief.

Aan de Voorbereidingscommissie voor deze Landelijke Vergadering is het verzoek gericht om met de bestaande systematiek rekening te houden en deze als uitgangspunt te nemen.

c. Rapport mbt. het Landelijk Archief van de Nederlands Gereformeerde Kerken; voortgang reguliere werkzaamheden en gebruik van een (nieuwe) computer voor het verkrijgen van toegankelijkheid

Ook nu kan worden vermeld dat het verheugend is te bemerken dat men met het bestaan van het Landelijk Archief bekend is. Dat komt tot uitdrukking in de aanbieding van stukken, maar ook door verzoeken om informatie.

In Opbouw werden enkele artikelen geplaatst over het Landelijk Archief.

Echter, ondanks de bredere belangstelling blijft het nodig aandacht te vragen voor kerkelijke archiefstukken en alert te zijn in specifieke situaties. Kerkelijke archiefstukken worden dan niet achteloos worden weggegooid bij bijvoorbeeld een verhuizing of na een overlijden.

De documentatieverzameling, bestaande uit publicaties in kranten en kerkelijke bladen, werd ook in de afgelopen periode gecomplementeerd door de Landelijk Archivaris.

Zijn hoofdtaak bestaat echter uit de zorg voor het beheer van aan hem toevertrouwde archiefstukken van kerken, predikanten en gemeenteleden.

In 1999 werd ten behoeve van het Landelijk Archief een computer aangeschaft. Deze werd voorzien van software waardoor met name de bibliotheek en de periodieken op goede wijze kunnen worden ontsloten. Door de Commissie is daardoor een - eigen - programma ontwikkeld die als database vanuit meerdere invalshoeken kan worden bevroegd.

Hierbij deed tevens het bekende spreekwoord 'met meten wordt de meeste tijd versleten' opgeld. De Commissie achtte de tijdsbesteding zinvol (een architect ontwerpt ook niet 1, 2, 3 een huis) en voor zowel een ordeningssysteem als het vermelden van diverse gegevens is het van belang dat er vanaf het begin een goede lijn wordt ingezet.

De Commissie meent daarin te zijn geslaagd.

Voortgang reguliere werkzaamheden

Voor wat betreft de voortgang van de werkzaamheden door de Landelijk Archivararis kan een aantal zaken worden vermeld:

- het archief van de heer IJ.Jacobs (1900-1994) te Scheveningen werd van een inventaris voorzien.
De familie van br. Jacobs heeft de heer Smits daarom verzocht en het resultaat is dat de activiteiten die br. Jacobs ontplooidde voor diverse christelijke organisaties o.a. Christelijke Vereniging voor Onderwijzers en de Evangelische Omroep, kunnen worden geraadpleegd op het Historisch Documentatie Centrum voor het Nederlands Protestantisme aan de VU te Amsterdam.
- de collectie van geluidsbanden werd successievelijk aangevuld met tapes en videobanden die de Landelijk Archivararis ter hand werden gesteld.
Daaronder bevinden zich ook de cassettebanden van de LV-98 (!)
De fotoverzameling werd met enkele foto's gecompleteerd.
- uit contacten met familieleden van enkele overleden predikanten blijkt de bereidheid tot het afstaan van persoonlijke stukken aan het Landelijk Archief.
- het (twee keer per jaar) uitgeven van de Nieuwsbrief.
- voorts werd een nieuwe folder over het Landelijk Archief gemaakt.
- Landelijk Archief op Internet
Naast de hiervoor vermelde activiteiten is zorg gedragen dat ook op de internetsite van de NGK het Landelijk Archief 'in beeld' kwam. (Zie de bijlage bij dit rapport).
Het is evenwel geen sinecure om een dergelijke site (www.ngk.nl/archief) in te richten, waarbij er tevens de wens blijft tot actualisering.

d. aandacht voor de kerken en de regio's

De Commissie heeft in de afgelopen periode ook aandacht willen schenken aan de kerken en de regio's. Het idee bestond om de afzonderlijke regionale vergaderingen te bezoeken; dergelijke activiteiten van de commissieleden dienen te geschieden naast de reguliere dagtaak. Het lukte niet dit in de afgelopen periode te verwezenlijken doch het blijft evenwel een streven voor de komende periode.

In de twee nieuwsbrieven van de Commissie, die naar de kerken zijn gezonden cq. de archiefbeheerders, werd de aandacht gevestigd op de veilige bewaring van de (eigen) archiefbescheiden.

Op grond van contacten vanuit de Commissie konden enkele kerken van een antwoord worden voorzien ten aanzien van archiefbenodigdheden, kerkbodes e.d.

De Commissie was op de Landelijke Ontmoetingsdagen te Barneveld aanwezig. Om meer bekendheid te geven aan het werk van de Commissie en het Landelijk Archief werd de folder uitgereikt.

Ook op deze dagen kon de stand van het Landelijk Archief zich in een duidelijke blijk van interesse verheugen en werd menigmaal de Landelijk Archivararis 'getipt' voor archiefmateriaal. Foto's van kerkgebouwen genoten veel belangstelling.

e. specifieke aandachtspunten (digitalisering, persoonsgegevens ed)

Naast bovenvermelde punten waren er nog enkele specifieke aandachtspunten nl.

- e1. computergebruik cq. digitalisering
- e2. persoonsgegevens van kerkleden
- e3. archiefvorming van samenwerkende kerken

e1. computergebruik cq. digitalisering

In de vergaderingen van de Commissie werd meer dan eens stilgestaan bij het gebruik van computers, de ontwikkeling in de digitalisering en aspecten ten aanzien daarvan bij het beheer van kerkelijke archieven.

Het mag duidelijk zijn dat een computer voor werkzaamheden van o.a. de scriba's een nuttig apparaat is wat de taak ten behoeve van kerk, regio of LV vergemakkelijkt.

Evenwel betekent het nog niet dat de aldus opgemaakte stukken - in digitale vorm - derhalve ook de teksten zijn die bewaard moeten worden.

De Commissie is van oordeel dat het de kerken een zorg dient te zijn dat bv. de - getekende - notulen van de vergaderingen van de LV, de regionale vergaderingen respectievelijk de kerkenraadsvergaderingen (in brede cq. smalle samenstelling) op papier gekend dienen te worden en daarmee in primaire zin het archief vormen.

Secundair kan een digitaal bestand op de computer staan (of diskette of een andere gegevensdrager) en kan dienen voor bv. het zoeken naar een bepaald besluit.

Voorkomen dient te worden dat een scriba beschikt over een grote hoeveelheid tekstbestanden, waar de opvolgend scriba geen wijs uit kan worden als ook dat op later tijdstip voor degenen die het archief willen raadplegen geen adequate toegang aanwezig is.

Ook ten aanzien van uitgaande brieven is de Commissie van oordeel dat een getekend dan wel geparafeerd exemplaar van de uitgegane brief in het archief van de kerkelijke organisatie aanwezig behoort te zijn.

Hoewel in het voorgaande de kerken in algemene zin werden geduid, dient ook voor de Landelijke Vergadering het tot een aspect van archiefzorg gerekend te worden om op zorgvuldige wijze met de archiefstukken -hetzij in fysieke alsook in digitale vorm - om te gaan.

In verband met het voorgaande zijn er de volgende adviezen van de Commissie ten aanzien van digitale bestanden voor kerkelijke organen:

- archiefbescheiden opgemaakt in digitale vorm dienen, zolang zij een functie (kunnen) hebben bij het scribaat, naast de fysieke archiefbescheiden te worden gesteld;
- van digitale bescheiden, hetzij in verslagvorm hetzij in brief - of rapportagevorm, altijd een geprint exemplaar te maken en dat te voorzien van de benodigde handtekening(en). Deze exemplaren (waarvan er één het archiefexemplaar is) verkrijgen daarmee tevens de formele c.q. juridische status.
- digitale bestanden niet langer dan noodzakelijk op een computer (of diskette) te behouden. Indien deze worden bewaard dan is het zaak aandacht te geven aan het soort tekstverwerkingspakket, oftewel er zullen archiefbestanden op zeker tijdstip voor de leesbaarheid dienen te worden geconverteerd;
- de computer, aangeschaft ten behoeve van de kerkelijke organisatie, voorzien van correcte software en te beschermen (voor zover dat mogelijk is) tegen virussen;
- wanneer een computer voor huiselijk gebruik tevens wordt gebruikt ten behoeve van een kerkelijke organisatie een wachtwoord hanteren waardoor specifieke bestanden worden afgeschermd;
- een handleiding te vervaardigen zodat opeenvolgende scriba's met dezelfde gegevens bekend zijn (licenties, etc.).
- het regelmatig maken van een back-up en deze op een veilige plaats bewaren;
- bij vervanging van een computer dient de harde schijf geheel te zijn leeggemaakt, zodanig dat met een 'undelete-programma' geen programma's alsnog te voorschijn kunnen worden gehaald.

Ook in deze zin heeft de scriba te maken met 'het opmaken van archiefstukken' die als zodanig vragen om bijzondere aandacht. Per slot van rekening komt een archief van een kerk toch niet bij het oud-papier terecht!

- indien en voor zover de noodzaak bestaat om bv. notulen tevens in digitale vorm te blijven behouden voorts na te gaan of - op termijn - de betreffende bestanden nog kunnen worden ingelezen door opeenvolgende softwarepakketten danwel anderszins leesbaar kunnen zijn (naast het bestaande fysieke archief); overleg met de Landelijk Archivaris is daartoe gewenst.

Voorkomen dient te worden dat bij het in bewaring geven cq. in beheer geven van kerkelijke archieven de archiefdiensten (tevens) worden genooddaakt om computer waarvan de software uit vervlogen tijd stamt - te blijven optimaliseren.

Aan een dergelijke beheerstaak zal dan ongetwijfeld geen virtueel prijskaartje hangen....

- in het verlengde van de 'teksten in digitale vorm' dient er tevens aandacht te bestaan voor e-mails. Deze correspondentie dient naar het oordeel van de Commissie ten behoeve van de archiefvorming en -beheer in fysieke vorm gekend te worden en onderdeel te zijn van het archief van een kerkelijke organisatie.

Uitgangspunt van bovenstaande adviezen is dat deze van toepassing zijn op archiefstukken van de Landelijke Vergadering en - wanneer deze door uw LV kunnen worden onderschreven - voorts richtinggevend zijn voor de Nederlands Gereformeerde Kerken, de regionale vergaderingen en overige vergaderingen van onze kerken in Commissie-verband.

Bij opvolging van deze adviezen kan het Landelijk Archief uiteindelijk beschikken over een zo goed mogelijk complete verzameling archiefstukken wat op later tijdstip zijn functie cq. historische waarde heeft.

En datzelfde geldt evenzeer de archieven van onze kerken en regionale vergaderingen etc.

e2. persoonsgegevens van kerkleden

Specifiek voor wat betreft persoonsgevoelige gegevens vraagt de Commissie tevens uw aandacht. Elke kerkelijke organisatie beschikt over een ledenlijst met daarin gegevens van kerkleden etc. die voor uiteenlopende kerkelijke doeleinden worden aangewend.

Kerkleden mogen ervan uitgaan dat correct met de gegevens wordt omgegaan en dat ze niet 'uit een wildvreemde hoek' allerlei aanbiedingen, folders etc. ontvangen.

De Commissie draagt echter kennis dat bij andere organisaties en verenigingen sprake is van een zekere 'uit ruil' van adresgegevens en acht het in dit verband noodzakelijk om aan de persoonsgegevens van kerkleden aandacht te schenken.

Kerkgenootschappen mogen van hun leden een persoonsregistratie bijhouden, die voor het eigen doel nl. de kerkelijke administratie wordt aangewend.

Indien sprake is van oneigenlijk gebruik van deze gegevens dan zal sprake zijn van het op gespannen voet staan met de - huidige - Wet op de Persoonsregistratie (sec de registratie van persoonsgegevens).

In specifieke gevallen zou daaruit een aansprakelijkheidsstelling kunnen volgen wanneer privacygevoelige gegevens op oneigenlijke manier door een kerk zijn verstrekt (bv. zonder medeweten van betrokkene).

Daar waar het al dan niet verstrekken van adressen van leden betreft aan bv. charitatieve instellingen of de Nederlandse Patiënten Vereniging betreft is het evenzeer een verantwoordelijkheid van de kerkenraad.

In algemene zin wordt, zo blijkt de Commissie op basis van navraag bij enkele kerken, zeer terughoudend gereageerd op dergelijke verzoeken. Veelmeer wordt in een dergelijke situatie omgezien naar een contactpersoon binnen de eigen kerkelijke gemeente die bereid is om enige hand- en spandiensten voor de betreffende organisatie te verrichten.

De Commissie is van oordeel dat de kerken nog voorzichtiger, dan tot nu toe het geval is, dienen om te gaan met de persoonsgegevens van hun leden.

Omdat de Commissie over de persoonsregistratie geen al te zeer juridische kennis bezit heeft zij enkele vragen omtrent de bestaande Wet op de Persoonsregistratie gericht aan een jurist-theoloog die terzake van advies diende.

Dit is in het bovenstaande kort verwoord, waarbij kan worden opgemerkt dat het de kerken vrij staat om een zgn. privacyreglement op te stellen.

Wat in dit verband een actueel punt vormt, geldt het 'gebruik' van internetsites van kerken om hun kerkbode integraal voor een zeer breed publiek leesbaar te doen hebben. Het is voor de Commissie zeer de vraag of sprake dient te zijn van de gehele tekst van een kerkbode. Ten aanzien van algemene gegevens, die in normale gevallen ook gepubliceerd worden in dag- of weekbladen, periodieken ed., valt er niets op aan te merken. Voor wat betreft andere door of vanwege de kerkenraad vermelde berichten in een kerkbode zijn o.i. meer haken en ogen dan op het eerste gezicht zou lijken, bv. notulen en gegevens mbt. de kerkelijke stand (met daarin namen van gemeenteleden, berichten van verhuizingen, van geboorte, overlijden of van onttrekking ed.).

Hoewel de kerkenraad hierin een eigen, specifieke verantwoordelijkheid heeft adviseert de Commissie om met dergelijke berichten nauwgezet om te springen en daaraan - gelet op het privacygevoelige karakter van deze gegevens - geen publiciteit op internet o.i.d. aan te geven.

Dat de Commissie over dit aspect van persoonsgegevens uw Landelijke Vergadering wat breder rapporteert is mede in verband met de inwerkingtreding van de Wet Bescherming Persoonsgegevens (naar verwachting per 1 september 2000). Deze wet, opvolger van de Wet op de persoonsregistratie, regelt niet de registratie maar veel ruimer de verwerking ervan. Een en ander heeft een uitvloeisel naar elke handeling of elk geheel van handelingen met betrekking tot persoonsgegevens.

Over deze nieuwe Wet zal in (vak)tijdschriften uiteraard aandacht worden besteed. Op voorhand lijkt het de Commissie goed uw Landelijke Vergadering op dit onderwerp te attenderen en wil thans volstaan met een enkel citaat uit een recent artikel*.

"Om een voorbeeld te noemen: recente kerkelijke acta die de zedelijkheid van individuele lidmaten behandelen en recente rechterlijke archieven vallen alleen onder de Wet bescherming Persoonsgegevens (Wbp) indien ze op persoonsnaam toegankelijk zijn. Zijn de betreffende bescheiden bijvoorbeeld gedigitaliseerd, dan valt raadpleging enz. als een geautomatiseerde verwerking wel onder de Wbp."

Voor het overige zij vermeld dat de Commissie voor Contact met de Hoge Overheid (CCHO), indien zij het op haar weg vindt en terzake over volledige informatie beschikt, de kerken voor beheer en gebruik van persoonsgegevens in actuele situaties afzonderlijk zal informeren.

Ten aanzien van het Landelijk Archief wordt vermeld dat de Landelijk Archivaris beschikt over persoonsgegevens van de Nederlands Gereformeerde predikanten (ontvangen van hen naar aanleiding van de enquête in 1998). Daarbij werd door hem toen vermeld dat deze gegevens niet zonder voorkennis van de betrokken predikant of diens familie worden verstrekt aan derden.

In verband met het voorgaande adviseert de Commissie uw Landelijke Vergadering om in te stemmen met de navolgende handelwijze ten aanzien van persoonsgegevens die onder beheer zijn van de Landelijk Archivaris nl.:

- *er is op het adres van de Landelijk Archivaris een overzicht van persoonsgegevens die door hem worden bijgehouden;*

* 'Archiefdiensten en de Wet bescherming persoonsgegevens', prof.dr. F.C.J.Ketelaar in: het Archiefblad (mei-2000; pag.18-23), uitgave van de Kon.Ned.Veren.van Archivarissen in Nederland

- de onder beheer van de Landelijk Archivararis zijnde persoonsgegevens worden niet zonder voorkennis van de betrokken predikant of diens familie verstrekt aan derden;
- bij het in bewaring geven van (archiefdelen van het) Landelijk Archief zal specifieke aandacht worden besteed aan privacygevoelige gegevens in relatie met het in voorkomend geval kunnen raadplegen van archiefstukken.

e3. archiefvorming van samenwerkende kerken

De Commissie heeft ook van gedachten gewisseld over de archieven van de samenwerkende cq. samenwerkende kerken.

Naar goed gebruik heeft elke kerk haar eigen archief en dat ondergaat geen wijziging in geval van samenspreking met een andere kerk.

Bij zgn. samenwerkingsgemeenten, bestaande uit Nederlands Gereformeerden en Christelijke Gereformeerden die lid zijn van het Nederlands Gereformeerde dan wel Christelijke Gereformeerde Kerkgenootschap, is het gewenst dat de archiefstukken in duplo worden opgemaakt (in ieder geval de notulen en specifieke brieven en dat 'herleiding' van de ingekomen stukken geschiedt naar desbetreffend kerkgenootschap).

Tevens zal sprake zijn van een 'gescheiden' administratie van de leden, mede in verband met financiële afdracht e.d. Deze werkwijze is noodzakelijk omdat geen sprake is van een gecombineerd NGK-CGK kerkgenootschap.

3. Contacten met andere kerken

Binnen het verband van de 'Commissie tot registratie van de Protestantse Kerkelijke en semi-kerkelijke Archieven' (CPA) bestaan de contacten in bredere zin met kerken die aandacht en zorg besteden aan hun archieven.

De CPA bestaat uit vertegenwoordigers van alle andere Reformatorische Kerken, de Evangelisch Lutherse Kerken, de Bond van Vrije Evangelische Kerken, het Leger des Heils, de Remonstrantse Broederschap, de Oud Katholieke Kerk, het Reveilarchief en het Convent van rijksarchivarissen.

Op grond van het besluit van de LV'98 zijn de Nederlands Gereformeerde Kerken lid van de CPA. De CPA-vergaderingen waar de kerkarchivarissen elkaar tevens informeren over zaken van het eigen archiefbeheer werden bijgewoond door de heer Smits, Landelijk Archivararis.

De CPA heeft gerichte aandacht voor het archiefbeheer van de kerken en heeft in de afgelopen jaren menig advies, dat uiteraard voortkomt uit de boezem (zijnde de kerkelijke archivarissen), aan de aangesloten kerken gedaan. Het secretariaat van de CPA is thans gevestigd op het ADC te Kampen en berust bij mevrouw drs. I. van der Lugt.

4. Plannen en activiteiten van de Commissie voor de komende periode

In komende periode hoopt de Commissie aandacht te geven aan enkele punten die de archieven en documentatie van onze kerken betreffen:

- het uitvoering geven aan het besluit van LV-2001 ten aanzien van de veilige bewaring van het Landelijk Archief;
- voorts wordt met name gedacht om de archiefbeheerders/scriba's in regioverband te informeren over archiefzorg en -beheer. Aangezien twee van de drie commissieleden een volledige dagtaak alsook andere (kerkelijke) activiteiten hebben, zal sprake zijn van een ruime planning in deze.
- de voortgaande toegankelijkheid van het Landelijk Archief door de Landelijk Archivararis alsook het overigens bijstaan en adviseren van de Landelijk Archivararis ten aanzien van de documentatie.
- het informeren van de Nederlands Gereformeerde stichtingen en verenigingen over het bestaan van de Commissie, in verband met vragen betrekking hebbend op ar-

chiefbeheer en hen te wijzen op de mogelijkheid om archiefbescheiden, met name in geval van opheffing, over te dragen aan het Landelijk Archief.

- continuering van de uitgave van de Nieuwsbrief. De kerken ontvangen deze gratis (men draagt immers bij in de kosten van het Landelijk Archief); gemeenteleden en andere belangstellenden kunnen zich daarop abonneren.
- het verder uitbouwen van de internetsite met informatie uit het Landelijk Archief.
- het doen van voorstellen aan de kerkenraden cq. advisering over een (ontwerp) beheersregeling, benoeming van archiefbeheerders etc.
- het beantwoorden van vragen van kerkelijke archiefbeheerders door de commissieleden. De Commissieleden zijn overigens bereid om de archiefbeheerders ter plaatste van advies te dienen.

Begroting 2002-2004	2002	2003	2004
Opslagkosten archief NGK *	f 400,--	f 400,--	f 400,--
veilige bewaring o.gr.v. besluit LV-2001	pm	pm	pm
archiefmateriaal	500,--	500,--	500,--
computer- en kopieerbenodigdheden (toner ed)	600,--	600,--	600,--
informatieboekjes voor andere kerken	70,--	70,--	70,--
geluidsarchief	100,--	100,--	100,--
opzet fotoarchief	100,--	100,--	100,--
ophalen aangeboden verzamelingen en bescheiden	250,--	250,--	250,--
portkosten	450,--	450,--	450,--
telefoonkosten	50,--	50,--	50,--
vergaderkosten commissie	700,--	700,--	700,--
contributie CPA	200,--	200,--	200,--
informatieavonden voor de kerken (in regioverband)	300,--	300,--	300,--
nieuwsbrief archieven NGK (vervaardigen en verzenden)	250,--	250,--	250,--
onvoorzien	<u>80,--</u>	<u>80,--</u>	<u>80,--</u>
	4050,--	4050,--	4050,--
vergoeding beheerder (besluit LV-Doom 1998)	<u>2100,--</u>	<u>2100,--</u>	<u>2100,--</u>
totaal	f 6150,--**	f 6150,--**	f 6150,--**

* ten huize van de Archivaris Landelijk Archief

** excl. De kosten van veilige bewaring Landelijk Archief (zie PM)

LV 28.1 Rapport Commissie Steunbehoevende Kerken

Inleiding

Door de LV Doorn '98 zijn tot leden van de Commissie Steunbehoevende Kerken (CSK) benoemd:

- C. van de Kerk, Maasland
- Ds. B.J. Eikelboom, Barendrecht
- W.L. Boone, Zoetermeer (penningmeester)
- H.G. Lakerveld, Nuenen (voorzitter)
- E. Westerduin, Den Haag (secretaris)

Door omstandigheden werden pas op 11 november 1998 van de voormalige commissieleden, de brs. H. v.d.Weerd, H. Steegstra en G. Roukema de commissiewerkzaamheden overgenomen. Nadien heeft de commissie 1x per 3 maanden vergaderd.

Commissiewerkzaamheden

Bij de uitvoering van de commissiewerkzaamheden werd, voor zover mogelijk, gebruik gemaakt van de door LV Doorn 98 aanvaarde voorstellen van de toen zittende commissieleden. Afgeweken werd van het voorstel jaarlijks een centrale vergadering van de kerken in de Regio's met de CSK te beleggen. In de plaats daarvan werd gekozen voor, indien mogelijk en gewenst, de vergaderingen van de Regio's op locatie te bezoeken.

In de rapportage periode werden afvaardigingen van de kerkenraden en/of commissies van beheer van die NGK-gemeenten bezocht welke financiële steun ontvangen of die om steunverlening verzochten.

Bij beoordeling van de steunaanvragen werden dezelfde criteria toegepast als door onze voorgangers in de door hen opgestelde rapportage voor de LV's vermeld, nl.:

Grondregel

De NG-kerken willen gezamenlijk verantwoordelijkheid aanvaarden voor de ondersteuning van die kerken waarvan duidelijk is dat de zorg voor de aangesloten leden bij een gemeente onvoldoende met de beschikbare en maximaal te verwerven financiële middelen kunnen worden gerealiseerd.

Toetsingscriteria

1. Gemeente
 - omvang en samenstelling van de gemeente en (verwachte) ontwikkelingen hierin (vergrijzing of toeneming zielental);
 - startende of in ontwikkeling zijnde gemeente;
 - bijzondere positie gemeente (bijv. geïsoleerd liggend of gesitueerd in de omgeving van een universiteit).
2. Pastorale zorg
 - voorbereiding op het beroepen van een predikant;
 - behoefte in verband met jeugdwerk;
 - samenwerking of mogelijke samenwerking met de plaatselijke Christelijke Gereformeerde Kerk;
 - vervolg educatie predikant.
3. Redelijke huisvestingskosten t.b.v. gemeenteactiviteiten.
4. Omgevingsfactoren
 - geografische ligging die samenwerking met andere gemeenten redelijkerwijs onmogelijk maken;
 - sociaal-economische ontwikkelingen in de omgeving.
5. Geïntegreerde vraagstukken
 - tijdelijk begrotingstekort dat ontstaat uit integraal op te lossen vragen.

Een uniforme regelgeving met betrekking tot de wijze waarop elk van die factoren van invloed zijn in ieder specifiek geval, is niet aan te geven. De combinatie van argumenten leidt tot een besluit om al dan niet steun te bieden, waarbij al dan niet het advies van de regio wordt meegewogen

Budgettaire beoordeling

Uitgangspunt van de commissie bij de beoordeling van steunverlening is altijd, dat deze een redelijke en voldoende aanpassing aan de situatie moet zijn. Uniforme regels kunnen hier niet voor gesteld worden.

De commissie in de huidige samenstelling wil de in het verleden vastgestelde maximum steun van 60 % van het predikantshonorarium voorshands handhaven. Slechts in zeer bijzondere gevallen zal de commissie hiervan afwijken.

Toetsing van het honorarium en bijkomende kosten van de predikant vindt plaats met behulp van een binnen de commissie gehanteerd honoreringsschema (GMV-model) dat regelmatig aangepast wordt.

Wellicht ten overvloede, doch uitdrukkelijk zij hier vermeld, dat de commissie met het vorenstaande geen invloed beoogd bij vaststelling van het honorarium van een predikant daar dit volledig tot de verantwoordelijkheid van de kerkenraad blijft behoren.

Voordat de commissie overgaat tot (voorlopige) vaststelling van het steunbedrag dient zij te beschikken over de begroting van de steunaanvragende gemeente betrekking hebbende op het/de jaar/jaren waarin behoefte bestaat aan financiële steunverlening.

In die begroting dient te zijn opgenomen:

- bijdrageniveau van de gemeente;
- honoreringskosten van de predikant;
- huisvestingskosten ten laste komende van de betreffende gemeente;
- exploitatie-uitkomsten;
- vermogens- en liquiditeitspositie.

Voor wat betreft het *bijdrageniveau* wordt rekening gehouden met samenstelling van de gemeente, vergrijzing, werkloosheidspercentage etc. De commissie is bereid te participeren in overleg betreffende te ondernemen acties ten dienste van mogelijke verhoging van de vrijwillige bijdrage van de gemeenteleden.

Bij beschouwing van de *vermogens- en liquiditeitspositie* zal rekening worden gehouden met o.a. aflossingsverplichtingen, verwachte bijzondere uitgaven (groot onderhoud e.d.) en overige bijzondere omstandigheden. De omvang van het vermogen wordt tevens beoordeeld op haar samenstelling zoals, of het vermogen vastgelegd is in een kerkgebouw of pastorie of dat het vrij beschikbaar is.

Structuur en werkwijze Commissie Steunbehoevende Kerken

De behandeling en toekenning van een steunaanvraag geschieden op de volgende wijze:

- de steunaanvragende kerk dient een verzoek om bijdrage in bij de CSK. Die aanvraag dient vergezeld te gaan van een gemotiveerd advies van de regiovergadering;
- de CSK zal ter beoordeling van de aanvraag dienen te beschikken over terzake dienende informatie, zoals begroting, jaarrekening etc.;
- daarop volgende zal meestal een gesprek plaats vinden tussen afgevaardigden van de CSK en de steunaanvragende kerk;
- de bijdrage zal in principe slechts worden toegekend aan die gemeente die een eigen predikant hebben. In uitzonderlijke situaties kan hiervan worden afgeweken;
- een kerk die overweegt een predikant te beroepen, doch daartoe slechts in staat is met steun van CSK, zal over de financiële aspecten daarvan vooraf overleg plegen met de CSK. Een daartoe strekkende aanvraag dient altijd vergezeld te gaan van een advies van de regio;
- de hoogte van de steunverlening zal in principe het maximum van een reëel exploitatie tekort niet te boven gaan. De bijdrage zal worden verstrekt als voorschot. Definitieve afrekening vindt plaats op basis van de te overleggen exploitatierekening van het desbetreffende jaar, waarbij positieve of negatieve verschillen tussen voorschot en exploitatietekort verrekenend zullen worden met het voorschot voor het nieuwe jaar.

Enquête

Door voorgaande LV'n is de commissie bevoegd verklaard om bij voorkeur eens in de drie jaar, doch tenminste eens per vijf jaar, een enquête te houden, teneinde een totaal inzicht te verkrijgen in de financiële positie van de Nederlands Gereformeerde Kerken

In dat onderzoek worden informatie gevraagd over het bijdrageniveau van de gemeente; honorarium predikant en huisvestingskosten kerkelijke gebouwen.

Aan de hand van die gegevens wordt door de commissie getracht een gebalanceerd budget te creëren en een redelijke hoofdelijke omslag te berekenen.

In april 1999 is een enquête als vorenbedoeld uitgezet onder 92 Nederlands Gereformeerde Kerken.

Aanbeveling(en)

Teneinde tot een tijdige en adequate steunverlening te geraken wordt, in het belang van een steunaanvragende gemeente, aanbevolen om in voorkomende situatie te voldoen aan de werkwijze van de commissie als hierboven omschreven.

Vragen

Bij behandeling van het hierna volgend financieel overzicht kwamen de volgende vragen naar voren die voor beantwoording aan de Landelijke Vergadering 2001 worden voorgelegd:

- 1e. Hoelang mag structurele ondersteuning duren;
- 2e. Wat is het minimale aantal leden van een gemeente om voor ondersteuning in aanmerking te komen.

[In het rapport staan hier overzichten met gedetailleerde gegevens over de steunverlening aan de kerken. Deze zijn niet opgenomen.]

Advies CSK aan LV 2001

Gelet op onderstaand overzicht van inkomsten en uitgaven wordt voorgesteld de jaarlijks door de kerken te betalen bijdragen te verhogen van f 6 naar f 8 per ziel, ingaande het jaar 2001 (alternatief 3).

Alsdan zijn de inkomsten nagenoeg gelijk aan de uitgaven en dekken de reserves circa een jaar steun.

Toelichting bij rapport Commissie Steunbehoevende Kerken

Inleiding

De vragen van de CSK aan de LV zijn onder andere ingegeven door de in de laatste jaren fors gestegen bijdragen aan de verschillende hulpbehoevende gemeentes en door incidentele gevallen. De incidentele gevallen niet meegerekend komt het er op neer dat, zoals uit het overzicht blijkt, de totale financiële hulp in de orde ligt van f 250.000 per jaar.

De CSK heeft nagedacht over deze ontwikkeling en vraagt zich af of we op deze manier verder kunnen gaan of dat er bepaalde strengere criteria moeten worden aangelegd om te voorkomen dat de bijdragen verder zullen toenemen. Vandaar de aan de LV gerichte vragen.

Berekening

In de bijlage is getalsmatig aangegeven hoe groot een gemeente ongeveer moet zijn om geen beroep te hoeven doen op financiële steun van de CSK. Ook is een berekening gemaakt die aangeeft hoeveel gemeentes in aanmerking komen voor financiële steun en wat de consequenties zijn t.a.v. de bijdrage per ziel.

Conclusies

Het blijkt dat gemeentes met meer dan 210 á 280 leden (afhankelijk van de situatie) zonder financiële steun kunnen bestaan.

Voor gemeentes met minder leden zal steun nodig zijn, tenzij mogelijkheden gevonden worden om op een andere manier in de financiële behoeftes te voorzien. Gedacht kan worden aan het volgende:

- Kleine kerken, die niet bij elkaar in de buurt liggen, beroepen samen een dominee, die om de zoveel tijd verhuist van de ene naar de andere plaats.
- Een kleine gemeente spaart b.v. 4 jaar om een dominee een jaar of 4 te kunnen bekostigen.
- Een kleine kerk beroept een (parttime) predikant met een aanvullend inkomen uit andere werkzaamheden.
- Oudere predikanten, die overwegen om van de TOP regeling gebruik te gaan maken, zouden een kleine(re) gemeente kunnen gaan dienen (minder werk, lagere werkdruk). Voor het geld van de TOP regeling hoeft dan geen extra hulp te worden ingekocht maar het kan een mooie en welkome aanvulling zijn op een 'parttime' traktement.
- Wellicht zijn er nog andere, meer creatieve, oplossingen te bedenken.

Zoals uit de bijlage blijkt zijn er 19 kerken met minder dan 250 leden. Hiervan worden momenteel 8 kerken financieel gesteund. Van de 11 andere kerken komen er nog 8 in aanmerking voor steun. Als er voldoende predikanten zouden zijn, komt dit neer op een totale financiële steun van ongeveer f 500.000 per jaar (f16 per ziel).

Voorstel

De CSK is er van overtuigd dat dit niet acceptabel is en stelt daarom het volgende voor:

- Kerken met minder dan 125 leden komen niet voor steun in aanmerking, tenzij er bijzondere en overtuigende redenen zijn die te maken hebben met b.v. speciale taken, geografische ligging o.i.d.
- De regio's worden gevraagd positief maar zeker ook inhoudelijk de steunaanvragen te beoordelen en daarbij alle aspecten in overwegingen te nemen.
- Bij de (eerste) aanvraag voor steun wordt tevens een plan ingediend om binnen een redelijke termijn de financiële steun overbodig te doen zijn (b.v. binnen 3 jaar een afbouw naar 50% van het initiële bedrag).
- De maximale steun zal niet meer bedragen dan 40% van het traktement (met een maximum van f 25.000).
- De bijdrage per ziel te verhogen tot f 8.

De CSK is er zich van bewust dat het bovenstaande nogal zakelijk en afstandelijk overkomt. Mede gezien het aantal verwijzingen in de rapporten van de verschillende commissies, om indien noodzakelijk, een beroep te doen op steun van de CSK, verwachten we ook nog een toename van het aantal aanvragen. Om een kritisch en eerlijk beleid te voeren zijn richtlijnen van de LV noodzakelijk.

Bijlage van Aanvullend rapport Commissie Steunbehoevende Kerken

Om een indruk te geven van de kosten voor een gemeente kunnen we uitgaan van de volgende ruwe getallen:

• Kosten ten behoeve van de predikant:	f 80.000 à 100.000
• Andere kosten ten behoeve van het gemeentelijk leven:	f 20.000 à 30.000
• Totale kosten	f 100.000 à 130.000

Uit de door de CSK gehouden enquête blijkt dat de hoogste gemiddelde VVB per belijdend lid ongeveer f 1000 per jaar bedraagt. Dit betekent dat een gemeente, bij deze hoge VVB, min-

stens uit 100 a 130 belijdende leden zal moeten bestaan om, zonder steun, een dominee te kunnen onderhouden.

Rekenend met de VVB per belijdend lid (gemiddeld over 43 kerken) van f 710 komt dit neer op 140 respectievelijk 180 belijdende leden.

Als gemiddeld het aantal belijdende leden ongeveer 65% bedraagt van het totaal, betekent dit dat gemeentes uit 210 a 280 leden moeten bestaan om zonder steun te kunnen functioneren.

Gemeentes met een totale VVB van minder dan f 50.000 kunnen met de *huidige* norm voor steun (maximaal 60% van het traktement van de predikant) geen dominee onderhouden.

Steunbehoevende kerken hebben begrotingen tussen de f 50.000 en f 130.000. De benodigde steun is afhankelijk van de plaatselijke situatie en de creativiteit om aan financiële middelen te komen c.q. uit te sparen.

Momenteel worden 8 kerken ondersteund voor een totaal bedrag in de orde van f 250.000.

Er zijn nog 11 kerken, met minder dan 250 leden, die vacant zijn waarvan 3 kerken met minder dan 100 leden. Het komt er op neer dat, als we voldoende dominees zouden hebben, er nog ongeveer 8 kerken om financiële steun zouden vragen. Deze kerken hebben gemiddeld 127 leden (variërend van 108 tot 148) en een totale VVB per kerk van hoogstens f 70.000. Hun verzoek om steun zou dan per kerk f 30.000 zijn. Dit betekent een verdubbeling van het huidige steunniveau tot f 500.000 per jaar, oftewel f 16 per ziel.

Ontwikkeling van bijdragen van en aan kerken alsmede van de reserves over de jaren 1997 e.v.

Jaar	Bijdragen van kerken		Steun aan kerken (x f1000)	Reserves ultimo (x f1000)
1997	113	f 4 per ziel	142	410
1998	122	f 4 per ziel	165	413
1999	122	f 4 per ziel	249	298
		Nagekomen posten 1998 en 1999 (per saldo vrijval) f 66.000. Gecorrigeerd be- drag reserves ultimo 1999:		364
2000	122	f 4 per ziel	234	258
2001	183	f 6 per ziel	265	184

LV 28.2 Brief NGK Lisse; Kleine gemeentes

De gemeente van Lisse heeft de regiovergadering geïnformeerd over het perspectief van de gemeente in verband met de geringe omvang en de gevolgen daarvan voor goede pastorale zorg en bestaansmogelijkheden.

Wij zijn voornemens om samen met de regio en gemeenten die in een zelfde situatie verkeren of verkeerd hebben, tot een meer inhoudelijke brief te komen met vragen die wij afstemmen met de gemeente. Wij verzoeken u dit onderwerp als agendapunt op te voeren i.v.m. de sluitingsdatum van 1 juni a.s.

Medio september/oktober kunt u nadere informatie en vragen van ons verwachten. Wij achten het van belang dit onderwerp te behandelen omdat er meerdere gemeenten zijn die in een soortgelijke situatie verkeren en verkeerd hebben.

Volledigheidshalve vermelden wij u, dat we over onze situatie overleg voeren met de STAGG. Daarbij hebben wij vernomen over de recente ontwikkeling in de NGK te Middelburg en de CGK te Wormerveer, wat mede aanleiding is tot het schrijven van dit verzoek.